

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 35/20
Luxemburg, den 26 mars 2020

Dom i de förenade målen C-558/18 och C-563/18
Miasto Łowicz et Prokurator Generalny

EU-domstolen avvisade begäran om förhandsavgörande i två fall avseende de polska åtgärderna från år 2017 om inrättande av ett regelverk för disciplinära åtgärder mot domare

Att en nationell domstol har ställt en tolkningsfråga som visar sig inte kunna upptas till prövning får emellertid inte leda till disciplinära förfaranden mot den berörda domaren

I domen i målen **Miasto Łowicz och Prokurator Generalny** (förenade målen C-558/18 och C-563/18), som meddelades den 26 mars 2020, fastställde domstolen, som sammanträdde i stora avdelningen, att begäran om förhandsavgörande som ingetts av regionala domstolen i Łódź (Polen) respektive av regionala domstolen i Warszawa (Polen) inte kunde upptas till prövning. **De hänskjutande domstolarna önskade genom begäran i dessa båda fall i huvudsak att EU-domstolen skulle klargöra huruvida det nya polska regelverket om disciplinåtgärder mot domare är förenligt med enskildas rätt till ett effektivt domstolsskydd, som garanteras enligt artikel 19.1 andra stycket FEU.**

Det första målet (C-558/18) hade uppkommit i samband med en tvist mellan den polska staden Łowicz och polska staten angående ett krav på betalning av offentliga medel. Den hänskjutande domstolen angav att det var troligt att det avgörande som den kommer att meddela i målet är till nackdel för staten. Det andra målet (C-563/18) rörde ett åtal som väckts mot tre personer för brott begångna under åren 2002 och 2003 och beträffande vilka den hänskjutande domstolen var skyldig att bevilja särskild straffminskning på grund av att de samarbetat med de straffrättsliga myndigheterna genom att erkänna de påtalade gärningarna. I begäran om förhandsavgörande som framställdes i dessa mål framhålls det att det finns farhågor om att sådana avgöranden kan leda till att disciplinåtgärder vidtas mot den ensamdomare som handlägger respektive mål. De hänskjutande domstolarna hänvisade till de lagstiftningsreformer som nyligen ägt rum i Polen, vilka innebär att objektivitet och opartiskhet i disciplinära förfaranden mot domare inte garanteras och vilka påverkar de polska domstolarnas oavhängighet. De hänskjutande domstolarna framhöll särskilt det betydande inflytande som justitieministern numera tillerkänts i disciplinära förfaranden mot domare i allmän domstol och betonade det förhållandet att detta inflytande inte förenats med lämpliga garantier. **För de hänskjutande domstolarna ger disciplinära förfaranden som utformats på detta sätt den lagstiftande och verkställande makten en möjlighet att avlägsna domare vars beslut är obekväma för dem och de kan därigenom påverka de domstolsavgöranden som de meddela.**

EU-domstolen konstaterade att den hade behörighet att tolka artikel 19.1 andra stycket FEU och prövade därefter huruvida begäran om förhandsavgörande i dessa båda fall kunde upptas till prövning. Domstolen erinrade om att enligt ordalydelsen i artikel 267 FEUF ska det begärda förhandsavgörandet vara "nödvändigt" för att den hänskjutande domstolen ska kunna "döma i saken". Domstolen påpekade även att det framgår av denna bestämmelse, såsom den tolkats i domstolens praxis, att förfarandet med förhandsavgörande förutsätter att ett mål faktiskt är anhängigt vid den nationella domstolen och att den nationella domstolen inom ramen för detta mål är skyldig att beakta domen i målet om förhandsavgörande. Domstolen framhöll att det som särskilt kännetecknar dess uppgift inom ramen för en begäran om förhandsavgörande är att EU-domstolen bistår den hänskjutande domstolen i samband med avgörandet av det konkreta mål som är anhängigt vid denna. Domstolen påpekade därefter att det måste föreligga ett samband mellan detta mål och de unionsrättsliga bestämmelser vars tolkning begärts. Detta samband måste vara

sådant att tolkningen tillgodoser ett objektivet behov för det avgörande som den hänskjutande domstolen ska meddela.

Domstolen konstaterade i förevarande fall, för det första, **att de nationella målen inte har någon anknytning till unionsrätten**, särskilt inte artikel 19.1 andra stycket FEU, som tolkningsfrågorna avser. Domstolen slog således fast att de hänskjutande domstolarna inte är tvungna att tillämpa unionsrätten för att kunna avgöra dessa mål i sak. För det andra erinrade domstolen om att den visserligen redan har slagit fast att frågor som rör tolkningen av processuella bestämmelser i unionsrätten som den hänskjutande domstolen är skyldig att tillämpa för att döma i saken kan tas upp till prövning ¹, men framhöll att de frågor som ställts i de två målen inte avser tolkningen av sådana bestämmelser. För det tredje angav domstolen att ett svar på dessa frågor inte heller förefaller kunna tillhandahålla de hänskjutande domstolarna en tolkning av unionsrätten som gör det möjligt för dem att avgöra processuella frågor i nationell rätt innan de, i förekommande fall, kan avgöra de nationella målen i sak ². **Domstolen konstaterade** följaktligen **att det inte framgick av besluten om hänskjutande att det finns en sådan anknytning mellan den unionsrättsliga bestämmelse som tolkningsfrågorna avser och de nationella målen som gör den begärda tolkningen nödvändig för att de hänskjutande domstolarna** med tillämpning av de anvisningar som följer av en sådan tolkning **ska kunna fatta de beslut som krävs för att avgöra dessa mål. Domstolen fann därmed att de ställda frågorna var av allmän karaktär och att respektive begäran om förhandsavgörande därför skulle avvisas.**

Slutligen erinrade domstolen om att det inte kan tillåtas att nationella bestämmelser utsätter de nationella domarna för disciplinära förfaranden på grund av att de har hänskjutit en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen ³. Enbart möjligheten att kunna bli föremål för disciplinära åtgärder kan nämligen inverka menligt på de nationella domstolarnas faktiska utövande av möjligheten att ställa frågor till EU-domstolen och att utföra den uppgift att tillämpa unionsrätten som de tillerkänts enligt fördragen. Domstolen preciserade härvidlag att det förhållandet att domare inte kan bli föremål för sådana förfaranden eller disciplinåtgärder på denna grund, utgör dessutom en garanti för deras oavhängighet.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

¹ Domstolens dom av den 17 februari 2011, Weryński ([C-283/09](#)); se även pressmeddelande [nr 7/11](#).

² Domstolens dom av den 19 november 2019, A.K. m.fl. (Oavhängigheten hos Högsta domstolens avdelning för disciplinärenden ([förenade målen C-585/18, C-624/18 och C-625/18](#)); se även pressmeddelande [nr 145/19](#)).

³ Beslut av domstolens ordförande av den 1 oktober 2018, Miasto Łowicz och Prokuratura Okręgowa w Płocku ([förenade målen C-558/18 och C-563/18](#)).